

مرکز راهبردی مطالعات اسلامی
اقتصاد مقاومتی

اقتصاد جمعیت

در رویکرد اسلامی

www.ketab.ir

محمد جواد توکلی

دانشیار گروه اقتصاد مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

سرشناسه

توکلی، محمدجواد، ۱۳۵۱-

Tavakoli, Mohammad Javad, ۱۹۷۲-

عنوان و نام پدیدآور

اقتصاد جمعیت در رویکرد اسلامی/محمدجواد توکلی؛ [برای] دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی، مرکز راهبردی مطالعات اسلامی اقتصاد مقاومتی.

مشخصات نشر

قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری

۳۲۴ ص.

شابک

۹۷۸-۶۲۲-۳۵۸-۱۲۳-۶

وضعیت فهرست نویسی

فیبا

موضوع

جمعیت‌شناسی

Demography

رشد اقتصادی

Economic development

اسلام و اقتصاد

Islam -- Economic aspects

ازدیاد جمعیت زیستی

Recruitment (Population biology)

شناسه افزوده

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی

شناسه افزوده

حوزه علمیه قم، مرکز راهبردی مطالعات اسلامی اقتصاد مقاومتی

رده بندی کنگره

HB۷۱

رده بندی دیویی

۳۰۴/۶

شماره کتابشناسی ملی

۹۷۵-۶۶۹

اطلاعات رکورد کتابشناسی

فیبا

@hdabirkhane

دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی

مرکز راهبردی اقتصاد مقاومتی

انتشارات: ۰۲۵-۲۷۷۲۵۵۲۷

مؤسسه انتشارات حوزه‌های علمیه

تلفن تماس: ۰۲۵-۲۷۷۴۵۴۷۲-۲۷۷۲۰۸۶۰

نشانی فروشگاه اینترنتی

www.NashreHowzeh.lsmc.ir

نشر حوزه در آیتا و اینستاگرام

@Nashre_Howzeh

عنوان: اقتصاد جمعیت در رویکرد اسلامی

نویسنده: محمدجواد توکلی

ناشر: مؤسسه انتشارات حوزه‌های علمیه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۵۸-۱۲۳-۶

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

ویراستار و صفحه‌آرا: زهره بسحاق

طراح جلد: سیدعلیرضا رضایی

کلیه حقوق محفوظ است.

۱۹۹۱

پیشگفتار

پژوهش، زیربنای پیشرفت و تولید علم است و پیشرفت جوامع بدون آن امکان پذیر نیست، تا جایی که پیشرفت‌های علمی-آموزشی مرهون پژوهش است. آن چه به این مهم، ارزش و اعتبار می‌بخشد، مبانی و اصول حاکم بر پژوهش و رعایت آن‌ها برای حل مسائل علم و جامعه است. توانمندی هر جامعه بر تحقیقات و پژوهش‌های مستدل و تولید مستمر علم استوار است. راهبری علم، تعداد پژوهشگران و حجم سرمایه‌گذاری در بخش‌های پژوهشی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی ملل به‌شمار می‌رود و رفع موانع پژوهش و پشتیبانی از فعالیت‌های پژوهشی یکی از شاخص‌های اصلی پیشرفت علمی است.

اندیشوران بر این باورند که تنها از طریق پژوهش است که می‌توان معضلات اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و ... جوامع را حل نمود و این دستاورد ارزشمند را هرگز نباید از نظر پنهان داشت. «ارتباط وثیق و پایدار بین مراکز تولید علم با نهاد صنعت»، «توجه به نهادهای سازنده فرهنگ پژوهش»، «ارتقای انگیزش برای انجام تحقیقات نوین و روزآمد»، «بودجه‌رسانی درخور و به‌هنگام همراه با تخصص‌صابت لازم»، «توجه به حفظ کرامت پژوهشگران» و «بازنگری و به‌روزرسانی‌های سیاست‌های پژوهشی در راستای پرداختن به حل مسائل و نیازهای جامعه»، از راهبردهای مؤثر در این عرصه به‌شمار می‌رود.

تأسیس معاونت پژوهش در ساختار اداری حوزه‌های علمیه به همین هدف بوده و در راستای این مهم، راهبری و برنامه‌ریزی پژوهش براساس سنت‌های اصیل و ماندگار سیره سلف و عالمان وارسته به‌عنوان سرمایه اصلی پژوهش، برعهده این معاونت قرار گرفته است.

در این خصوص و با هدف پاسخ به مسائل و نیازهای نظام اسلامی، معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه، «دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی» را با بهره‌مندی از توان بیش از ۱۲۰ استاد برتر علوم انسانی-اسلامی مراکز و نهادهای پژوهشی حوزوی و در ۲۸ گروه علمی تخصصی تأسیس نمود که در گام نخست با برگزاری جلسات هم‌اندیشی علمی به کشف، دسته‌بندی و ابلاغ اولویت‌های پژوهشی مورد نیاز نظام اسلامی همت گمارده و در گام بعدی این پژوهش‌ها را تا رسیدن به هدف، راهبری می‌نماید.

بخشی از فعالیت‌های دبیرخانه در راستای پاسخ به مسائل نظام، توجه به مطالعات در عرصه اقتصاد است. این نوع مطالعات برای کارآمدی و روزآمدسازی مسائل اقتصادی در بستر سیاسی و اجتماعی، بسیار ضروری و مفید است. اثر حاضر که با همکاری مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی تهیه شده است در این راستا قرار می‌گیرد.

با سپاس از جناب آقای دکتر محمدجواد توکلی نویسنده و جناب حجت‌الاسلام و المسلمین ناصر جهانیان ارزیاب این اثر ارزشمند، امید است نوشتار حاضر مورد توجه و استفاده پژوهشگران ارجمند قرار گیرد.

دبیرخانه حمایت
از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی
و مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۵
---------------	----

فصل اول: مفاهیم و کلیات

اهمیت و جایگاه موضوع.....	۲۱
اهداف و ضرورت تحقیق.....	۲۳
پرسش‌های تحقیق.....	۲۳
روش تحقیق.....	۲۴
نوآوری تحقیق.....	۲۴
ساختار تحقیق.....	۲۴
مفاهیم تحقیق.....	۲۵
الف) اقتصاد جمعیت.....	۲۵
ب) رویکرد اسلامی.....	۲۵

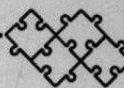
فصل دوم: بررسی رویکردها و دیدگاه‌های متعارف در اقتصاد جمعیت

مقدمه.....	۲۹
روش‌شناسی مطالعات اقتصاد جمعیت.....	۳۰
رویکردهای مختلف به اقتصاد جمعیت.....	۳۰
الف) اندیشه‌های جمعیتی خوش‌بینانه اولیه.....	۳۲
ب) اندیشه‌های جمعیتی بدبینانه مالتوسی.....	۳۴

- ۲۶۸..... (ز) جوایز مادی و معنوی تولد فرزند
- ۲۷۰..... نتیجه گیری

فصل هشتم: نتیجه گیری

- ۲۸۲..... فهرست منابع
- ۲۹۳..... پیوست‌ها
- ۲۹۳..... الگوی تأمین پایدار مسکن جوانان با استفاده از صکوک اسلامی
- ۲۹۳..... الگوی صکوک استصناع
- ۲۹۴..... تعریف اوراق استصناع
- ۲۹۴..... مدل عملیاتی صکوک استصناع مسکن
- ۲۹۵..... گردش مالی و روابط حقوقی اوراق استصناع مسکن
- ۲۹۶..... الگوهای بررسی اثر جمعیت بر رشد اقتصادی
- ۳۰۲..... سیاست‌های کلی جمعیت (ابلاغی مقام معظم رهبری، ۱۳۹۳/۲/۳۰)
- ۳۰۳..... قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰ با عنوان بندی موضوعی
- ۳۰۶..... مسکن
- ۳۰۸..... خوابگاه دانشجویی و حوزوی
- ۳۱۰..... تسهیلات بانکی
- ۳۱۱..... سهام
- ۳۱۱..... امتیاز خودرو
- ۳۱۱..... یارانه فرزند
- ۳۱۲..... واگذاری زمین کشاورزی
- ۳۱۲..... اولویت استخدام
- ۳۱۳..... حق اولاد
- ۳۱۳..... مرخصی زایمان
- ۳۱۴..... معافیت مالیاتی
- ۳۱۴..... جایزه ملی جوانی جمعیت
- ۳۱۵..... بیمه مادران
- ۳۱۵..... مهد کودک
- ۳۱۶..... شیرخوارگاه

۳۱۶	سبد تغذیه رایگان
۳۱۷	تخفیف خدمات عمومی (شامل بلیط موزه، سینما و حمل و نقل)
۳۱۷	مرخصی تحصیلی
۳۱۸	کاهش تعهد پزشکان
۳۱۸	برنامه‌های فرهنگی تبلیغی
۳۲۱	اصلاح کتب درسی
۳۲۲	ایجاد رشته‌های دانشگاهی
۳۲۲	ترویج ازدواج آسان
۳۲۳	بودجه پژوهشی
۳۲۴	مراکز ناباروری
۳۲۶	اصلاح منابع آموزشی پزشکی
۳۲۷	ترویج زایمان طبیعی
۳۲۸	ممنوعیت ارائه اقلام پیشگیری
۳۲۹	ممنوعیت عقیم‌سازی
۳۲۹	اصلاح روش‌های غربالگری
۳۳۱	ممنوعیت سقط جنین
۳۳۴	ساماندهی مهاجرت
۳۳۵	پدافند غیرعامل
۳۳۶	تسهیلات قرض الحسنه ازدواج
۳۳۶	تأمین جهیزیه
۳۳۷	تسهیلات ودیعه، خرید و ساخت مسکن
۳۳۹	اعتبارات هزینه‌ای
۳۴۰	نسخ قوانین معارض